

SOINTIEN PITOPÖYDÄSSÄ

MUSIIKKIDIGGARIA PAAPOTAAN LAAJALLA VALIKOIMALLA. GENREEN JA TALLENEALUSTAN KATSOMATTA NAUTITTAVISSA ON MITTAVIN KOSKAAN KOETTU SKAALA SOINTEJA JA SAUNDEJA. SIITÄ KELPAA MAISTELLA EKSOOTTISIAKIN MAKUJA.

TEKSTI & KUVA MATTI KOMULAINEN

Puut, kivet, kävyt, kuivat lehdet, etanan kotilot ja ihmiskeho soivat osana Einschließlichia. **András Dés Rangers** suuntasi äänittämään Németbányan metsään Luoteis-Unkariin. Saksofonin, akustisen kitaran ja kontrabasson lisäksi liideri kanavoit luonnon antimia ilmaisuun. Huikeat improvisaatiot tallensi äänittäjäguru Viktor Szabó. Hän nivoi miljöön osaksi musiikkia – linnunlaulun, hyönteisten surinan ja tuulen.

Seesteisiä tunnelmia ja melankoliaa. Niistä on Kristallen tehty. **Nils Landgrenin** käheä fraseeraus ja mattainen pasuuna sulautuvat **Jan Lundgrenin** pianoon – ja duossa jazzin syvätuntemus folk-lau-

lelmatyylittelyyn. Helmiä piisaa ketjuksi asti. Samoin **E. S. T.:llä**. Livenä trio liekehti tarttuvaa energiaa. Göteborgissa loka-kuussa 2001 yhtye kohotti soitteet toiseen potenssiin: Dodge the Dodo -encorea myöten flow säkenöi läsnäolon juhlaa.

Vastaava ote kantaa **Mikko Iivanaista**. Kitaristi hyödyntää sooloalbumillaan folkia ja klassista vähin elein. Selkeä visio ja hallittu tekniikka luuppeineen kantavat kauas. **Wolfgang Muthspelin** trion ilmaisu taas pelkistyy aineettomaksi. Angular Blues ilmentää kitaristin ideoita kirkkaina tuokiokuvina. Vähän on jälleen paljon.

Tum, klang! **Deep Ford** kaasuttelee tutkimattomille turuille. Puupuhaltaja Ro-

bin Fincker, pianisti-sormiomies Benoit Delbecq ja lyömäguru Sylvain Darrifourcq luovat musiikkia ajassa ja tilassa tavoin, jotka koukuttavat. Yllätyksiä tulviva vaapaapudotus myös valpastuttaa: kuuntelija palkitaan elämyksin raita raidalta.

Majid Bekkasin ilmaisussa Afrikka kohtaa idän ja länsi pohjoisen. Magic Spirit Quartet soi maailmojen yhteyttä välineinä laulu, trumpetti sekä eksoottisemmat instrumentit, kuten guembri ja oud. Jälki onkin kauttaaltaan meditatiivista. Vastaava henki huokuu **Carla Bley**n soitosta. **Andy Sheppardin** ja **Steve Swallowin** kera tehty Life Goes On virtaa syvistä lähteistä. Trion elämäkokemus on seestynyttä ja minimalistista: tilaa jää kuuntelijallekin.

Ei hätää, en satuta sinua. Haluan vain, että pidät hauskaa. Syntetisoitu ääni en-teili uutta aikaa **Princen** 1999:n (1982) avauksessa. Nimiraita, albumi, saundi ja asenne iskostuivat aikamerkiksi, joka liikuttaa yhä. Viiden cd:n plus dvd:n paketti kronikoi ikonisen albumin ylenpalttisin lisukkein muistuttaen, miltä Prince-svengi kuulosti tuoreeltaan.

The Soft Parade oli vastaava työ **The Doorsille**. Entinen jätettiin taakse, ja studioon tuotiin jouset ja vasket. Tulos jakoi yleisön. Rohkea irtiotto säväyttää silti nytkin. Boksiin sisältyy myös raidat ilman orkesteria, mikä tosin tuntuu vievän osan barokkisesta hohdokkuudesta.

Xysmalle ei päässyt käymään samoin. Kopla loi nahkansa moneen otteeseen ja palasi aina uusien kujein faninsa vakuutuksen. First & Magical ja Repulsive Morbidity paketoivat varhaiselon synkistä jynkytyksestä suoraviivaiseen mätäkintään. Särnä puree yhä, ja sanoma oman tien etsinnästä on ajankohtaisempi kuin koskaan.

Bad Company lainasi Desolation Angels -kiekon nimen Jack Kerouacin elämää sivuavasta romaanista. Levy oli samalla joutsenlaulu yhdelle aikakaudelle. Taakse jäi bluesrockin juurevuus, kun edessä siinsivät hevimmat haasteet.

Elokuvassa ja näyttämöllä musiikki saa uusia merkityksiä. **Once Upon a Time in Hollywood** -soundtrack huokuu 1960-luvun lopun kuohuntaa, ja Quentin Tarantino lataa oheisiin mainoksiin oman kerronnantason. **Birds of Prey** räiskyy vuorostaan naisenergiaa. Anarkofeministisen äksönin uusi ja päivitetty biisistä ei makeile vaan iskee lantioon. **Timo Kaukolampi** loi puolestaan musiikin tanssiteokseen ja elokuvaan. Elektro muovaa samalla mielikuvia kohteista: ilman visuaalista kytkyä ärhäkkä maalailu ottaa siivet.

Stormzyn grime on yhtä kuvallista: Heavy Is the Headin tarinat urbaanista brittiarjesta saavat filmit pyörimään. Lisäksi platan alarekisteri kumuaa läppään oman asfalttitason uskottavuuden.

Rammstein-solisti **Till Lindemannin** ja tuottaja Peter Dinklage'n kimpakiva pauhaa isosti. Se suo duolle enemmän henkilökohtaista tilaa kuin normibändeissä. Tuloksissa korostuu myös tekstuaalisuus: lyyrinen ulottuvuus synnyttää merkityksiä.

Beneath The Massacren kuolonmetalli sysää genren syvään päähän. Tästä on paha panna enää nopeammaksi tai ärsyttäväksi. Fearmonger vapauttaa samalla fyysisistä jumeista, sellaisella paineella

brutaali mättö tykittyä ämyreistä. **Bonded** kiilaa peesiin tiukalla paketillaan iskuriffejä ja kasarimaista piiskausta. Kaiken kattava selkeys kruunaa Rest in Violence.

3TM on Teppo Mäkynen nimikkoprojekti. Lake täydentää edeltävää Abyssia bändisessiolla. Saundi juontuu elektro-akustisesta jazzista ja konsepti rumpalin luontoyhteydestä: vesi on lapsuudesta asti ollut tärkeä elementti päällikölle. Mäkynen soittaa myös **Timo Lassyn** Big Brassissa. Fonistin Savoy-livessä satsataan muhkeaan saundiin. Mikäpä on työstäessä omia ja kumppanien sävellyksiä täydelle tuvalle! Lassyn vaskisektiota johtaa Valteri Pöyhönen, joka on **Dalindéon** perustajia. Sekstetin Dark Money osoitetaan kontrastien juhlaiksi. Vinyylin dynamiikka on sisällöllisesti ja prässillisesti esimerkillinen. **Jonah Parzen-Johnson** operoi baritonifonilla ja elektronikalla. Idean toimivuuden on todistanut aiemmin vaikkapa Pauli Lyytinen Machi-

nery. Amerikkalaismuusikon visio ei kuitenkaan aivan kannalta pitkäsoitolla. Imagine Giving Up on pakattu niin täyteen ideoita, että musiikki tukehtuu hapenpuutteeseen.

Lasten Hautausmaa purkaa tummia näkyjä lauluiksi, jotka eivät jätä kylmäksi. Ilmankos bändi on noussut alan kapeaan kärkeen. IV-albumi vahvistaa asemaa kompromissittomilla tarinoillaan ja omaa tietään raivaavilla vedoilla. Argentiinalainen ja suomalainen tango soivat taas oman sävelistön rinnalla Alma-lp:llä. **Martin Alvarado, Eero Koivistoinen ja Alexi Tuomarila** maalaavat intiimin maailman laululla, saksofonilla ja pianolla. Jazzillisuus tulee triolta bonuksena vokaalimateriaalin kosketuspinnan avarrukseksi. **'N Stuff** luottaa vastaavaan yhdistelmään ihmisääntä ja muita instrumentteja. Solistit, kuoro, jouset sekä Max Zengerin ja Ilkka Arolan veroiset muusikot antavat kollektiivisesti vahvan työnäytteen siitä, miten monesta tulee yksi. ■

ESITTÄJÄ	ALBUMI	JULKAISIJA	FORMAATTI
Andrés DÉS Rangers	Einschließlich	BMC	cd
Nils Landgren & Jan Lundgren	Kristallen	ACT	cd
E. S. T.	Live in Gothenburg	ACT	2 cd
Mikko Iivanainen	A River Runs Through It	Iivana Records	cd
Wolfgang Muthspiel, Scott Colley, Brian Blade	Angular Blues	ECM	cd
Deep Ford	You May Cross Here	BMC	cd
Majid Bekkas	Magic Spirit Quartet	ACT	cd
Carla Bley, Andy Sheppard, Steve Swallow	Life Goes On	ECM	cd
Prince	1999	Warner	5 cd + dvd
The Doors	The Soft Parade	Rhino	3 cd + lp
Xysma	First & Magical / Repulsive Morbidity	Svart Records	2 lp / 5 lp
Bad Company	Desolation Angels	Rhino	2 cd
Eri esittäjiä	Once Upon a Time in Hollywood	Columbia	cd
Eri esittäjiä	Birds of Prey – The Album	Atlantic	cd
Timo Kaukolampi	Station to Station to Station	Svart Records	lp
Timo Kaukolampi & Tuomas Puranen	Maria's Paradise	Svart Records	lp
Stormzy	Heavy Is the Head	Atlantic	cd
Lindemann	Frau & Mann	Universal	cd
Beneath The Massacre	Fearmonger	Century Media	cd
Bonded	Rest in Violence	Century Media	cd
3TM	Lake	We Jazz	lp
Timo Lassy	Big Brass	Membran	2 lp
Dalindéo	Dark Money	Suomen Musiikki	lp
Jonah Parzen-Johnson	Imagine Giving Up	We Jazz	lp
Lasten Hautausmaa	IV	Svart Records	lp
Alvarado, Koivistoinen, Tuomarila	Alma	Svart Records	lp
'N Stuff	'N Stuff	Eclipse	ep